

Omgevingsdienst Midden-Holland

MILIEUKUNDIGE ONDERBOUWING ECOLOGIE

Voortoets bij bestemmingsplan polder Oukoop en Negenviertel

NATUURBOERDERIJ en WONINGBOUW

Gemeente Bodegaven-Reeuwijk

 <p>ODMH Omgevingsdienst Midden-Holland</p>	
Productnummer	2012190239
Omschrijving	Voortoets Ecologie
Status	Concept versie 2
Datum	30 mei 2013
Opdrachtgever	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
Opgesteld door	J.Reimerink, L. Schouten-Huibers
<p>Dit rapport is op basis van de ten tijde van het opstellen geldende wet- en regelgeving opgesteld. Deze wet- en regelgeving is sterk aan verandering onderhevig. Geadviseerd wordt om het rapport tijdig voor het starten van de ruimtelijke procedure te laten controleren op de houdbaarheid.</p>	

SAMENVATTING

Om natuurwaarden in Nederland te beschermen geldt een drietal landelijke wetten: de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wro. In deze laatste wet is de Ecologische Hoofdstructuur opgenomen die ook verwerkt is in provinciaal beleid, te weten: Structuurvisie Zuid-Holland 2020 en het natuurbeheerplan 2012. Overige provinciaal beschermde gebieden, zoals weidevogelgebied zijn apart aangewezen, hiervoor geldt het Compensatiebeginsel 1997.

Het bestemmingsplan Oukoop en Negenviertel maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk in het gebied die mogelijk een effect hebben op door de wet beschermde natuur. Om te toetsen of er sprake is van dergelijke effecten is een toetsing aan de geldende wetgeving uitgevoerd. Voor de realisatie van de Natuurboerderij Hoeve Stein en wijzigingen in het waterpeil in de polders waren reeds toetsingen uitgevoerd. Ook is er over de te realiseren natuur in de polders reeds intensief overleg geweest met het bevoegd gezag. Een uitgebreide voortoets (Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998) ontbrak nog. Ook de andere ontwikkelingen in de polder (woningbouw) is nog niet getoetst.

Om te toetsen of het bestemmingsplan planologisch haalbaar is, is gekeken naar effecten op beschermde soorten en beschermde gebieden. Voor soorten beschermd door de Flora- en faunawet geldt dat deze nu al voorkomen in het plangebied. Permanente effecten worden niet verwacht omdat het gebied sterk verbeterd door de natuurinrichting. Tijdelijke effecten kunnen niet worden uitgesloten. Hiervoor moet voorafgaand aan de realisatie een nieuwe natuurtoets plaatsvinden. Dit geldt ook voor de nieuwbouwontwikkelingen in het plangebied.

De nieuwe inrichting van de polders is ontwikkeld in samenspraak met het bevoegd gezag en daarom gelijk aan de beschermde waarden en kenmerken van de EHS zoals opgenomen in het natuurbeheerplan van de provincie. Provinciale weidevogelgebieden liggen niet in de polder. De inrichting is wel gunstig voor weidevogels. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op de EHS en/of weidevogelgebied.

In de voortoets is onderzocht of de ontwikkeling van invloed is op de beschermde Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen en de Haeck. Direct effecten zijn alleen mogelijk in Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein, omdat het plangebied binnen de grenzen van dit Natura 2000-gebied ligt. De aangewezen vogelsoorten zitten echter met name in andere delen van het gebied, waardoor geen effect optreedt. Externe effecten op habitattypen en habitatsoorten, met name door stikstofdepositie, zijn mogelijk voor de recent aangewezen polder Stein en het gebied Nieuwkoopse plassen en de Haeck. Door saldering kan dit echter voorkomen worden. Andere externe effecten (op vogels van de Nieuwkoopse plassen en de Haeck) vinden niet plaats omdat de werkzaamheden niet plaatsvinden binnen belangrijke foerageer of rustgebieden.

Het bestemmingsplan is daarmee haalbaar vanuit de natuurwetgeving en het provinciaal beleid, mits uit de stikstofdepositieberekening blijkt dat er geen sprake is van significante negatieve effecten..

INHOUD

SAMENVATTING	3
1 INLEIDING	5
2 FLORA- EN FAUNAWET	10
3 PROVINCIAAL BESCHERMDE GEBIEDEN	12
4 NATURA 2000-GEBIEDEN	15
5 CONCLUSIES	28
6 LITERATUUR	29

1 INLEIDING

1.1 Plangebied en voornemen

1.1.1 Natuurboerderij

Het bestemmingsplangebied is onderdeel van het EHS-kerngebied 'Reeuwijkse Plassen' (zie figuur 1.1). Binnen het bestemmingsplangebied Oukoop & Negenviertel vindt de volgende transformatie plaats (Watersnip Advies, 2011c):

“In Polder Oukoop zal middels particulier natuurbeheer door diverse particuliere eigenaren alsmede middels natuurontwikkeling door Staatsbosbeheer een invulling worden gegeven aan de natuurinrichting van het Transformatiegebied. Voor het particulier natuurbeheer wordt een inrichtingsplan met de titel “Transformatie van Polder Oukoop door inzet Particulier Natuurbeheer” opgesteld. Dit inrichtingsplan bestaat uit een aantal onderdelen gekoppeld aan de betrokken eigenaren. De eigenaren die nu deelnemen aan dit initiatief zijn:

- A) Maatschap de Goeij, Oukoopsedijk 20 (Natuurboerderij Hoeve Steijn) (85 hectare, incl. beoogd eigendom verkregen via Kool Living B.V. en Staatsbosbeheer)
- B) Fam. Geukes, Oukoopsedijk 27 (6,5 hectare)
- C) Dhr. P. Vermeulen, ten zuiden van De Wiltenburg (3 hectare)
- D) Kool Living BV, Oukoopsedijk 11 (voormalige boerderij van Eijk, 34 hectare)
- E) Erven van Van de Bunt, Oukoopsedijk tussen van Eijk en het Wierickepad (20 hectare).”

Inrichtingsmaatregelen bestaan uit het verbreden van watergangen, graven van kleine (af)wateringskanaaltjes op grasland percelen, creëren flauwe oevers en het verwijderen van de top-laag van enkele percelen.

De Natuurboerderij Hoeve Steijn heeft het voornemen circa 140-200 ha te beheren. De veestapel van Maatschap de Goeij breidt hiervoor uit naar 200 melkkoeien plus bijbehorend jongvee. Het totaal aantal koeien in polder Oukoop neemt niet toe (huidig: 361; toekomstig: 320), evenals het totaal aantal vee dat vanwege bedrijfswerkzaamheden wordt gehouden, omdat verschillende agrariërs in het hun bedrijf beëindigd hebben of verhuisd zijn (tabel 1.1). Ook wordt de bemestingsdruk geëxtensieerd ten opzichte van de huidige situatie en wordt alleen nog gebruik gemaakt van ruige mest vermengd met natuurstrooisel. Het gebruik van kunst- of drijfmest wordt niet meer toegepast. De inrichting van de Natuurboerderij zal gefaseerd plaatsvinden.

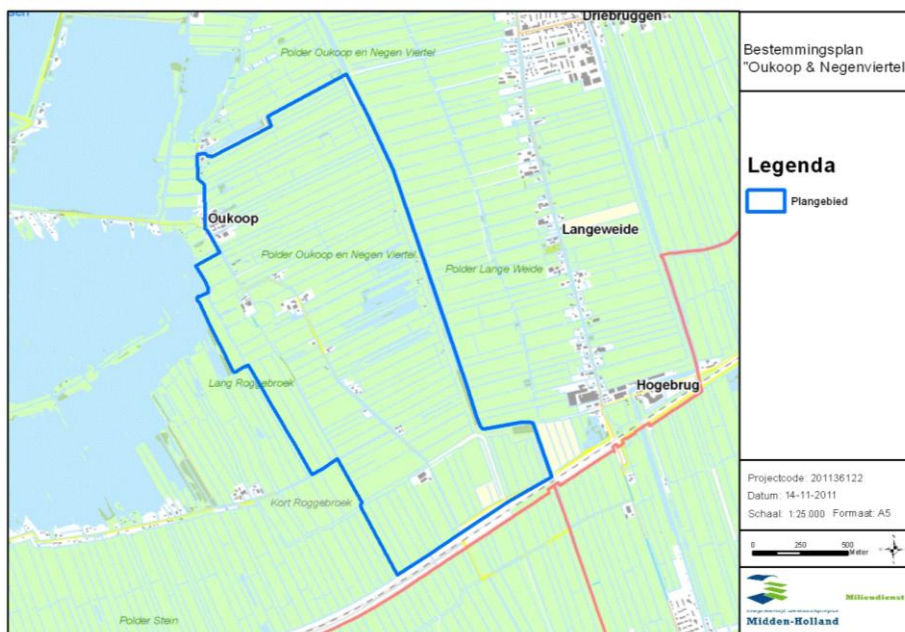
1.1.2 Sloop en nieuwbouw

Naast de beschreven transformatie vinden er ook in het noorden van de polder werkzaamheden plaats. De agrarische bedrijfsactiviteiten op de percelen van Oukoopsedijk 8 en 11 worden beëindigd en de bedrijfsbebouwing wordt gesloopt. Op het perceel van Oukoopsedijk 8 komt, in het kader van de ruimte voor ruimte regeling en landgoederenregeling, één vrijstaande woning terug en 4 landgoedwoningen. In totaal is er reductie van 579 m² bebouwing. Tevens wordt er een nieuwe toe-

gangsweg naar de woningen gerealiseerd en wordt er in het kader van de landgoederenregeling een landgoedpad gerealiseerd. Op het perceel van Oukoopsedijk 11 komt, in het kader van de ruimte voor ruimte regeling, één vrijstaande woning terug. Deze woning is qua maat niet afwijkend ten opzichte van bestaande bebouwing in de omgeving. In totaal wordt er op deze percelen 1800 m² meer bestaande bebouwing gesloopt dan dat er aan nieuwe bebouwing bij komt. De bestemming van het erf van de Oukoopsedijk 7 wijzigt van agrarisch naar wonen (met aanduiding voormalig agrarisch bedrijf). De bijbehorende weilanden (ca. 18 ha) krijgen de bestemming natuur.

Tabel 1.1 Huidige en toekomstige situatie agrariërs Oukoopsedijk 8, 11 en 20

Locatie	Huidige situatie	RAVCode op WM vergunning	Emissiefactor kg/jaar	Toekomstige situatie
Oukoopsedijk 8	12 schapen	B1	0,7	Beëindiging bedrijfsactiviteiten
	110 varkens	D3.4.2	3,4	
	5 vleesstieren	A6	7,2	
	66 melk+kalfvee	A1.6.1	9,5	
	60 jongvee	A3	3,9	
Oukoopsedijk 11	35 schapen	B1	0,7	Beëindiging bedrijfsactiviteiten
	3 paarden	K1	5,0	
	60 melkvee	A.1.100.1	9,5	
Oukoopsedijk 20	15 schapen	B1	0,7	Uitbreiding naar 200 melkkoeien plus bijbehorend jongvee in nieuwe potstal
	100 melk+kalfvee	A1.6.1	9,5	
	70 jongvee	A3	3,9	

Figuur 1.1. Ligging bestemmingsplan Oukoop & Negenviertel

1.1.3 Samenvatting activiteiten

Verskillende veranderingen kunnen een effect hebben op door de wet beschermde natuur. Het gaat om de volgende activiteiten:

- ◆ Realisatie Natuurboerderij Hoeve Steijn
 - Aanpassing beheer
 - Inrichtingsmaatregelen gericht op de aanwezige waterlichamen
- ◆ Bouw- en sloopwerkzaamheden Oukoopsedijk 8 en 11
 - Sloop van bestaande woningen/gebouwen
 - Nieuwbouw van 1 vrijstaande woning bij Oukoopsedijk 11 en 1 vrijstaande woning en 4 landgoedwoningen bij Oukoopsedijk 8
 - Realisatie landgoedpad (Oukoopsedijk 8)
 - Aanleg halfverhard erfontsluitingspad bewoners Oukoopsedijk 8
- ◆ Afname agrarische bedrijfsactiviteit

1.2 Leeswijzer

De omgevingsdienst heeft bij het bestemmingsplan Oukoop en Negenviertel geadviseerd bij het thema ecologie. Veel informatie was al beschikbaar in de rapportages van Watersnip advies, Groenteam en Alterra. Dit rapport geeft een overzicht van de toetsingen die zijn uitgevoerd aan de natuurwetgeving en dient ter onderbouwing van het bestemmingsplan voor dit gebied van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Voor wat betreft de Flora- en faunawet en de provinciaal beschermde gebieden wordt slechts een korte samenvatting van effecten en conclusies gegeven. De voortoets waarin effecten op omliggende Natura 2000-gebieden worden beschreven is meer uitgebreid en bevat een nieuwe toetsing ten behoeve van een vergunningsaanvraag van de Natuurbeschermingswet 1998.

Figuur 1.2. Natuurplan Reeuwijkse plassen en ligging van Natuurboerderij Hoeve Steijn, gele contour (Watersnip Advies, 2011a).

1.3 Wettelijk kader

Om natuurwaarden in Nederland te beschermen geldt een drietal landelijke wetten: de *Flora- en Faunawet*, de *Natuurbeschermingswet 1998* en de *Wro*. Deze wetgeving is voor een deel verwerkt in provinciaal beleid, te weten: *Structuurvisie Zuid-Holland 2020*; *natuurbeheerplan 2013* en *Provinciaal Compensatiebeginsel 1997*. Het Rijk heeft aangekondigd dat tijdens de planperiode de nationale wetgeving zal worden aangepast. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de randvoorwaarden voor toekomstige ontwikkelingen in het plangebied.

De handreiking bestemmingsplan en natuurwetgeving (ministerie van EZ, 2007) geeft aan dat: “gemeenten op grond van de Wro rekening moeten houden met een goede ruimtelijke ordening”. Dat betekent, dat op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel doorwerking van het nationaal en provinciaal natuurbeleid er rekening wordt gehouden met relevante wetgeving op grond van de uitvoerbaarheid van plannen (art. 9 Besluit ruimtelijke ordening).

Bij een ruimtelijke ontwikkeling dient middels een quickscan (combinatie van bureauonderzoek en één veldbezoek) te worden vastgesteld of het voornemen redelijkerwijs uitvoerbaar is, en:

- ◆ Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en faunawet, maar ook Provinciaal compensatiebeleid met betrekking tot weidevogelgebieden);
- ◆ Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998, ook wel voortoets genoemd);
- ◆ Er wezenlijke waarden en kenmerken van Ecologische HoofdStructuur-gebieden (EHS) aangetast worden.

Indien deze beschermde natuurwaarden niet worden aangetast, wordt de ruimtelijke ontwikkeling conform de eerder genoemde regelgeving toelaatbaar geacht. In dat geval dient rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht (artikel 2) van de *Flora- en Faunawet*. De zorgplicht bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora of fauna veroorzaakt, verplicht is maatregelen te nemen die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Indien effecten in het kader van de natuurwetgeving wel optreden geldt het volgende:

- ◆ *De ontwikkeling doet afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) beschermde soorten.*

De Flora- en faunawet onderscheidt een aantal categorieën soorten planten en dieren: de Algemeen beschermde soorten (tabel 1), de Overige beschermde soorten (tabel 2), de Strikt beschermde soorten (tabel 3) en de vogels. Onder de Strikt beschermde soorten wordt tevens onderscheid gemaakt in soorten die voorkomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en soorten die zijn aangewezen middels een AMvB.

Indien er een effect optreedt ten aanzien van zogenaamde Algemene beschermde soorten dan geldt een Algehele vrijstelling. De ontwikkeling kan dan doorgang vinden, zonder dat een ontheffing aangevraagd hoeft te worden. De zorgplicht geldt wel.

Indien het effect optreedt ten aanzien van zogenaamde Overige soorten, Strikt beschermde soorten of vogels dan kan de ontwikkeling niet zonder meer doorgang vinden. Er kan dan een aanvraag tot ontheffing van de verbodsbepalingen in artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden ingediend bij de Dienst Regelingen. De aanvraag moet worden gebaseerd op de resulta-

ten van een Lichte of Uitgebreide toets (afhankelijk van de tabel waarin de soort is opgenomen 2 of 3) en er dient een voorstel in te worden opgenomen welke mitigerende en/of compensatiemaatregelen moeten worden toegepast. Dienst Landelijk Gebied zal de ontheffingsaanvraag beoordelen en Dienst Regelingen neemt hierover een besluit. Indien de ontheffing wordt verkregen kan de ruimtelijke ontwikkeling doorgang vinden onder de voorwaarden zoals in de ontheffing opgenomen. Voor tabel 2-soorten kan gewerkt worden met een door EZ goedgekeurde Gedragscode. Een ontheffing is dan niet nodig. In alle gevallen blijft de zorgplicht voor individuen van kracht.

- ◆ *Er vinden negatieve effecten plaats op (instandhoudingsdoelstellingen van) Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten.*
Indien uit een voortoets blijkt dat dit effect (mogelijk) optreedt in het kader van de Natuurbeschermingswet is de ruimtelijke ontwikkeling niet zonder meer toelaatbaar. Initiatiefnemer kan in dat geval een vergunning voor de ontwikkeling aanvragen bij het bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland) op basis van een “passende beoordeling” (bij significant negatieve effecten) of een “verslechteringstoets” (bij niet significant negatieve effecten). Een vergunningaanvraag wordt door het bevoegd gezag getoetst aan de ADC-criteria (beschikbaarheid van een **A**lternatief, **D**wingende redenen van groot openbaar belang en voorgestelde **C**ompensatiemaatregelen). Indien de vergunning wordt toegekend kan de ruimtelijke ontwikkeling alsnog doorgang vinden onder de voorwaarden zoals in de vergunningbeschikking opgenomen.
- ◆ *Er vinden negatieve effecten plaats op wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur of andere beschermde gebieden opgenomen in de Provinciale structuurvisie.*
Voor de EHS-gebieden geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden. Binnen deze gebieden zijn nieuwe plannen die de wezenlijke kenmerken van het gebied significant aantasten niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van reden van groot openbaar belang. Voor ontwikkelingen met een (mogelijk) negatief effect op de EHS moet een ‘nee tenzij’ toets worden uitgevoerd. De provincie Zuid-Holland is de toetsende instantie. Eventuele schade moet worden gemitigeerd en/of gecompenseerd. Naast de beschermde EHS is in de Provincie Zuid-Holland het Compensatiebeginsel 1997 van toepassing op belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden in de zuidvleugel en de karakteristieke landschapselementen. Indien verlies plaats vindt van natuurwaarden binnen de Provinciale Structuurvisie geldt in principe dat de ontwikkeling niet zonder meer toelaatbaar is. Indien om zwaarwegende redenen aantasting van natuur- en landschapswaarden onontkoombaar is en alternatieve oplossingen ter plaatse niet voorhanden zijn, dient compensatie plaats te vinden. Het Compensatiebeginsel 1997 is dan van toepassing. De compensatieverplichting ligt bij de initiatiefnemer van de activiteiten. De Provincie Zuid-Holland is de toetsende instantie. Momenteel wordt het Compensatiebeginsel herijkt, maar tot op heden (mei 2013) geldt de tekst van 1997.

2 FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Inleiding en Methode

Op basis van bureauonderzoek bepaald of negatieve effecten mogelijk zijn als gevolg van de in hoofdstuk 1 genoemde werkzaamheden. Daarbij is ondermeer gebruik gemaakt van een eerdere toetsing door Groenteam.

- ◆ Natuurinventarisatie en toets aan de Flora- en faunawet t.b.v. peilaanpassing 'Polder Oukoop en Negenviertel', 2009. Door Groenteam Moordrecht in opdracht van Hoogheemraadschap Rijnland.

Hieruit volgt een conclusie ten aanzien van de aanvaardbaarheid van de effecten of een aanbeveling tot nader onderzoek of vervolgpcedures.

2.2 Resultaten

Tabel 2.1 geeft een overzicht van de beschermde (tabel 2 en 3-soorten) die in het plangebied voorkomen dan wel kunnen voorkomen.

Vergraving van watergangen, verflauwen van oevers, maaiveldverlaging en –nieuwe- bebouwing kunnen (tijdelijke) nadelige effecten hebben op de in tabel 2.1 genoemde soorten.

De uiteindelijke inrichting zal echter positieve effecten met zich mee brengen. De ontwikkeling van soortenrijke oevers, ontwikkeling van kikkerlandjes en de verlaging van het bemestingsregime zullen allen positief uitwerken voor de genoemde soorten.

Tabel 2.1 Beschermde soorten in het plangebied, inventarisatie 2009

Soort	Beschermingsregime	Opmerkingen	Bron
Rietorchis	Tabel 2		Synbiosis 2.0/NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Gulden sleutelbloem	Tabel 2	Onwaarschijnlijk	Synbiosys 2.0
Kleine zonnedauw	Tabel 2		Synbiosys 2.0/NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Spaanse ruiter	Tabel 2		Synbiosys 2.0/NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Waterspitsmuis	Tabel 3	Op basis van habitat in 2009 uitgesloten	Synbiosis 2.0/NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Kleine modder kruiper	Tabel 2		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Bittervoorn	Tabel 3		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Rugstreeppad	Tabel 3		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03

Ringslang	Tabel 3		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Groene glazenmaker	Tabel 3		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Platte schijfhoren	Tabel 3	Niet aangetroffen in 2009	NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Gestreepte waterroofkever	Tabel 3	Niet aangetroffen in 2009	NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03

2.2.1 Vogels

Naast de in de tabel genoemde soorten kunnen in het hele plangebied algemene broedvogels voorkomen. Nesten van vogels, mits in gebruik, zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen voor vogels loopt van circa half maart tot half juli, maar deze periode is indicatief. Broedende vogels zijn altijd beschermd. Naast algemene broedvogels is er een aantal vogelsoorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is (E,L&I, 2009). Nesten van deze soorten mogen niet zondermeer worden verwijderd. Nesten van jaarrond beschermde soorten zijn verdeeld in 5 categorieën. Vogels uit de categorie 1 tot 4 zijn altijd jaarrond beschermd. Voor soorten uit categorie 5 geldt dat deze alleen beschermd zijn als zwaarwegende (ecologische) feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Voordat een jaarrond beschermd nest verloren gaat moet een omgevingscheck plaatsvinden en kunnen aanvullende mitigatie- of compensatiemaatregelen noodzakelijk zijn. Is dit niet mogelijk dan moet een ontheffing worden aangevraagd.

2.3 Conclusie en advies

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Uit de aanwezige documentatie bij het bestemmingsplan is niet duidelijk hoe de inrichtingsmaatregelen worden getroffen en of daar een ontheffing voor benodigd is dan wel is/wordt aangevraagd.

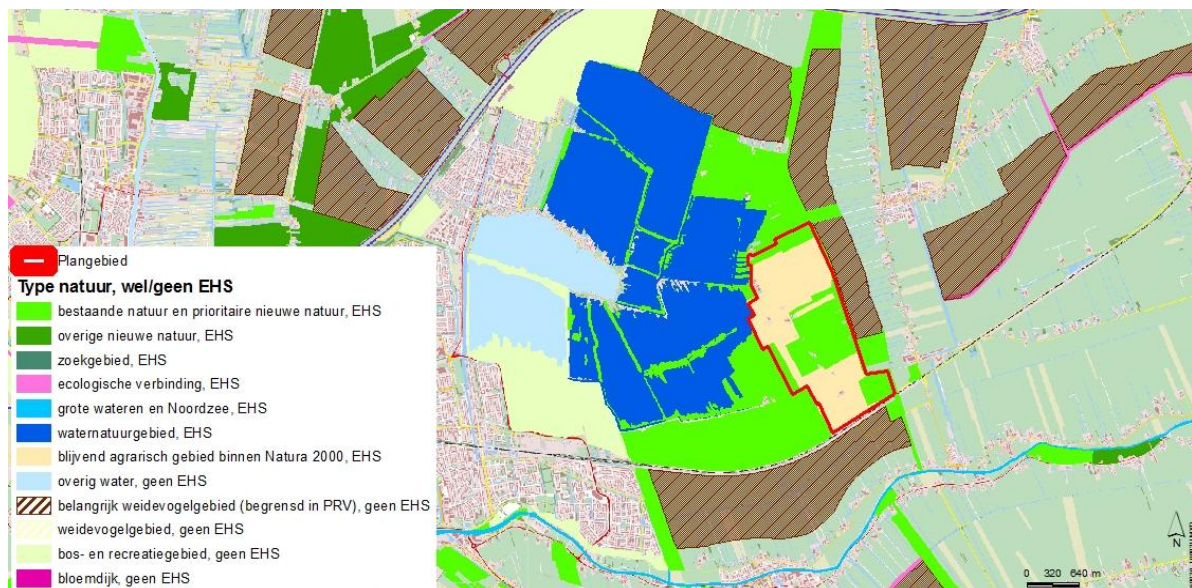
In het kader van de Flora- en faunawet kunnen tijdelijke effecten tijdens de uitvoering niet worden uitgesloten. Permanente effecten worden uitgesloten, omdat het gebied geschikter wordt voor beschermde soorten. Wij adviseren een nieuwe toetsing in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren als de planning en werkwijze van de uitvoering bekend is. Dit geldt ook voor de voorgenomen woningbouw. Daarbij moet het voorkomen van beschermde planten, diersoorten en vogels geactualiseerd worden (denk hierbij aan de waterspitsmuis, die recent in het gebied is waargenomen). De gemeente heeft de initiatiefnemer gevraagd deze toetsing uit te voeren voorafgaand aan de aanvraag van de omgevingsvergunning. Omdat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een overtreding van de verbodsartikelen tijdens de uitvoering kan worden voorkomen (door een juiste werkwijze en werkplanning), is het bestemmingsplan in het kader van de Flora- en faunawet uitvoerbaar.

3 PROVINCIAAL BESCHERMDE GEBIEDEN

3.1 Effecten op de EHS en provinciaal beschermde weidevogelgebieden

In onderstaande figuren 3.1, 3.2 en 3.3 wordt de ligging van de beschermde provinciale gebieden weergegeven en worden de nagestreefde natuurbeheertypen in de voorgestelde inrichtingsplannen vergeleken met het natuurbeheerplan van de provincie Zuid-Holland (bron Watersnip Advies, 2011a).

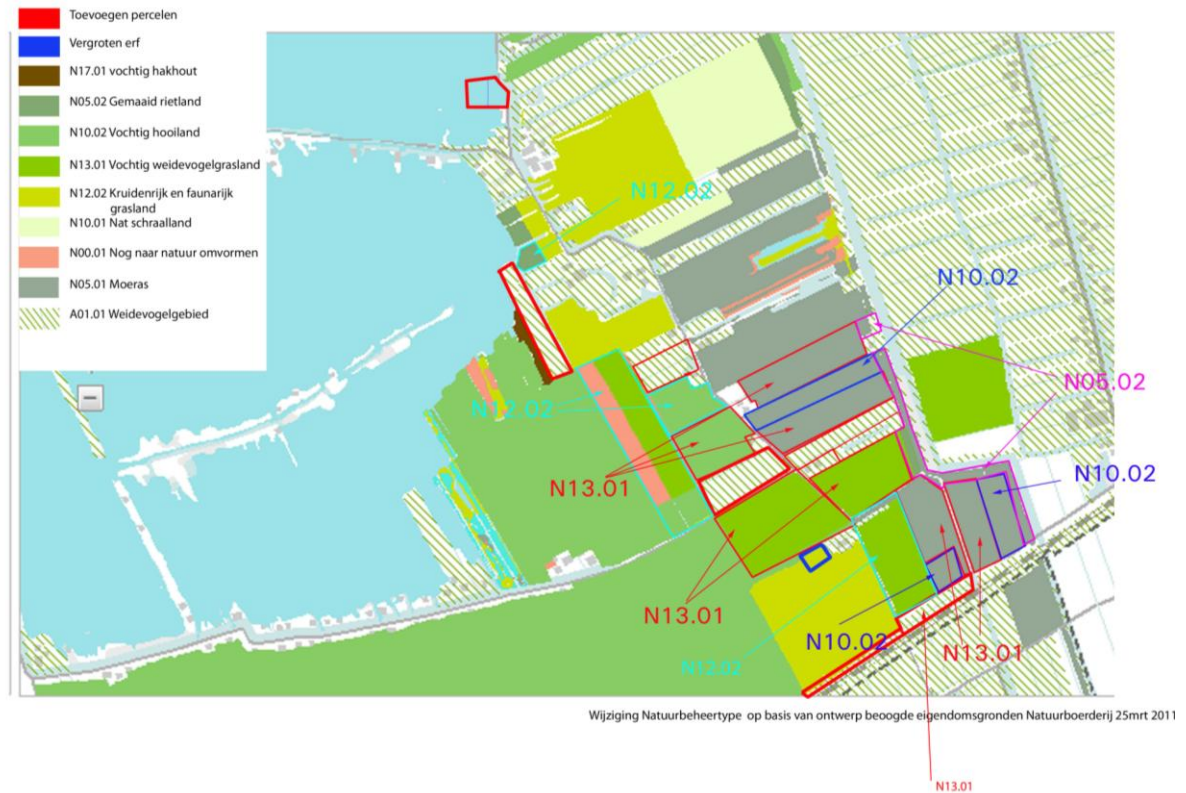
De toekomstige inrichting en gebruik van het gebied van de Natuurboerderij is in overeenstemming met huidige aangewezen wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, zoals vastgesteld in natuurbeheerplan van 2012 van de Provincie Zuid-Holland. De natuurdoelen zijn dezelfde als in het Natuurbeheerplan 2012 (vergelijk figuur 3.2 en figuur 3.3. De inrichtingsplannen zijn in nauwe samenwerking met het bevoegd gezag, Watersnip advies en Alterra opgesteld. Achtergrond informatie over de inrichting kan gevonden worden in de rapporten van Alterra en Watersnip advies (zie hoofdstuk 6 Literatuur).

Figuur 3.1. Ligging plangebied, weidevogelgebieden en EHS

3.2 Conclusie en advies

De natuurdoelen van het plan komen overeen met de plannen van het bevoegd gezag. Van aantasting van de EHS is geen sprake. Het bestemmingsplan is voor het onderdeel EHS uitvoerbaar. Belangrijke weidevogelgebieden liggen buiten het plangebied, hiermee hoeft geen rekening te worden gehouden.

Figuur 3.2. Natuurbeheertypen plangebied conform inrichtingsplan Transformatieplan (Watersnip Advies, 2011a).

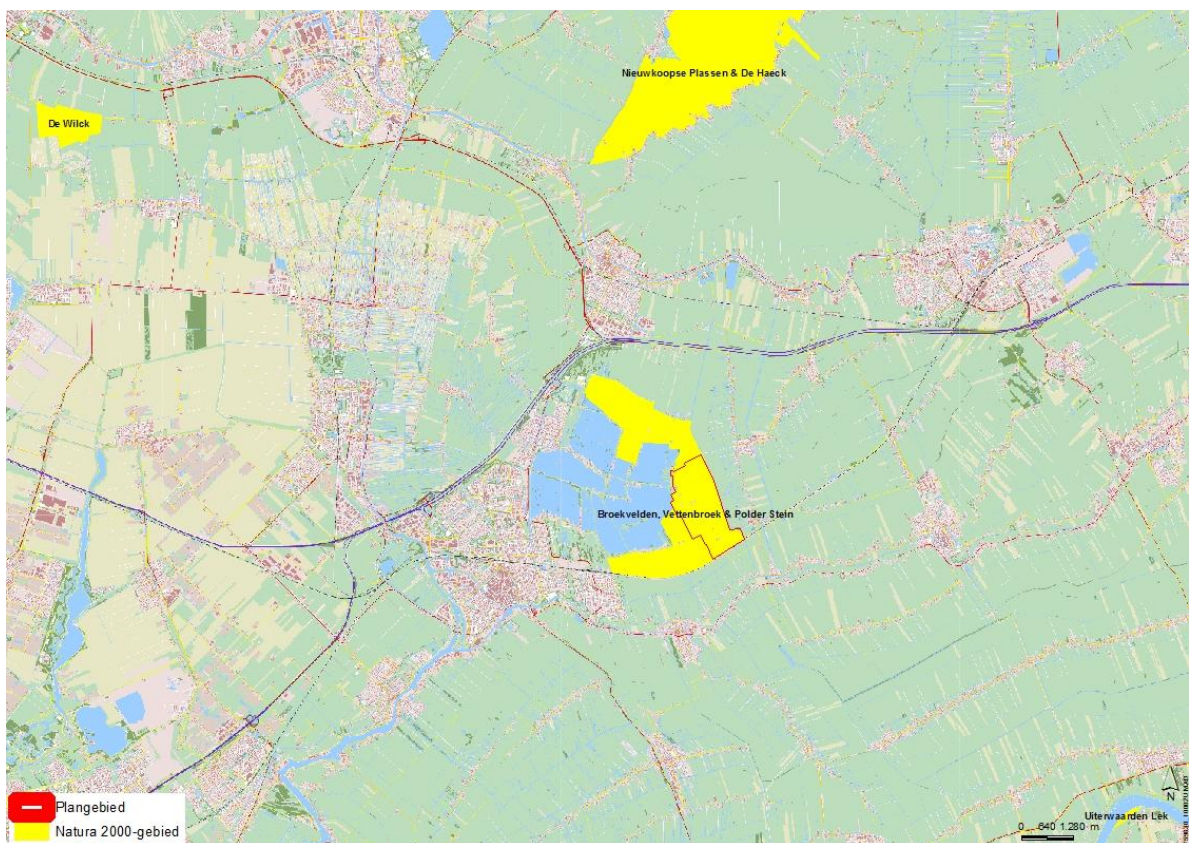

Figuur 3.3. Natuurbeheertypen plangebied conform Natuurbeheerplan 2012. Voor legenda zie figuur 3.2.

4 NATURA 2000-GEBIEDEN

4.1 Algemeen

Het plangebied ligt in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Een negatief effect op kwalificerende natuurwaarden van dit Natura 2000-gebied kan daardoor niet op voorhand worden uitgesloten. Op een afstand van circa 7,5 kilometer ligt het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. Dit gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied en als Vogelrichtlijngebied. Een negatief effect op kwalificerende broedvogelsoorten, niet-broedvogelsoorten, habitattoorten en/of habitattypen door stikstofdepositie, kan op voorhand niet worden uitgesloten.

Figuur 4.1. Ligging plangebied en Natura 2000 gebieden

4.1.1 Gebiedsbeschrijving Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein

Het gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein ligt in een nat veenweidegebied in de provincie Zuid-Holland. De vegetatie in het noordelijk deel van Polder Stein en een deel van polder Roggebroek bestaat uit voedselrijke graslanden, maar er komen ook bloemrijke graslanden voor met plaatselijk nog Kievitsbloemen. Polder Oukoop en Negenviertel en Polder Sluipwijk bestaan uit langgerekte

percelen grasland met sloten en enkele petgaten. Broekvelden en Vettenbroek is een diepe plas aan de noordzijde van de Reeuwijkse Plassen.

Het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein is aangewezen als Natura 2000-gebied vanwege de aanwezigheid van kwalificerende vogelrichtlijnsoorten (zie tabel 4.1). De gebiedspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van deze kwalificerende soorten zijn beschreven in instandhoudingdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit. In februari 2013 heeft staatssecretaris Dijkema de Tweede Kamer laten weten Polder Stein bij de Europese Commissie toch aan te melden als Natura 2000-gebied vanwege de aanwezigheid van het stikstofgevoelige glanshaverhooiland. Glanshaverhooiland is zeer stikstofgevoelig. Het kan 1.429 mol per hectare verdragen. Het is nog onbekend (mei 2013) of dit deel definitief aangewezen wordt.

Tabel 4.1 Kwalificerende vogelrichtlijnsoorten Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein.
f= foerageergebied, s= slaapgebied, '=' = behoudsdoelstelling (Bron: SOVON & CBS, 2005).

Soort	Functie	Doelst. omvang	Doelst. Kwaliteit	Doelst. populatie (seizoensgemiddelde)	Trend tov startjaar '80/'81	Trend tov '94/'95
Niet-broedvogels				Aantal		
Kleine zwaan	fs	=	=	40	+	-
Smient	fs	=	=	7.500	+	-
Krakeend	f	=	=	70	+	?
Slobeend	f	=	=	50	-	-

4.1.2 Gebiedsbeschrijving Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

De Nieuwkoopse Plassen maken deel uit van het Hollands-Utrechts laagveengebied. Het grootste deel van het gebied wordt gevormd door een plassenengebied, ontstaan na afgraving van het veen. Daarnaast bestaat het gebied uit een moerasgebied met rietkraggen, schraalgraslanden, overgangsvveen, moerasheide, legakkers, petgaten en broekbos. Deelgebied De Haeck bestaat uit veenplassen, afgewisseld door broekbos, rietland en schrale hooilanden. Er is een opeenvolging van verschillende stadia van verlanding aanwezig. Deelgebied Schraallanden langs de Meye (verder De Meije genoemd) bestaat uit blauwgrasland met op enkele plekken wat elzen- en wilgenstruweel (Ontwerpbesluit Nieuwkoopse Plassen & De Haeck).

Het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck is aangewezen als Natura 2000-gebied vanwege de aanwezigheid van kwalificerende vogelrichtlijnsoorten, habitatrictlijnsoorten en habitat-typen (zie tabel 4.2). De gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van deze kwalificerende soorten en typen zijn beschreven in de instandhoudingdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit.

Tabel 4.2 Kwalificerende habitattypen, habitaatsoorten en vogelrichtlijnsoorten Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. f= foerageergebied, s= slaapgebied, '=' = behoudsdoelstelling, '>' = verbeterdoelstelling (Bron: SOVON & CBS, 2005).

Habitattypen	Doel	Staat van instandhouding (landelijk)
Kranswieren	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Matig ongunstig
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Matig ongunstig
Vochtige heiden	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit vochtige heiden, laagveengebied (subtype B)	Matig ongunstig
Blauwgraslanden	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Zeer ongunstig
Overgangs- en trilvenen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Matig tot zeer ongunstig
*Galigaanmoerassen	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Matig ongunstig
*Hoogveenbossen	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Matig ongunstig

Habitatsoorten	Doelst. omvang	Doelst. Kwaliteit	Staat van instandhouding (landelijk)
Gestreepte waterroofkever	>	>	Zeer ongunstig
Bittervoorn	=	=	Matig ongunstig
Kleine modderkruiper	=	=	Gunstig
Meervleermuis	=	=	Matig ongunstig
*Noordse woelmuis	=	=	Zeer ongunstig
Groenknolorchis	=	=	Zeer ongunstig
Platte schijfhoren	=	=	Matig ongunstig

Vogelrichtlijnsoorten - broedvogels -	Doelst. omvang	Doelst. Kwaliteit	Doelst. populatie	Trend tov startjaar**	Trend tov 94/95
Roerdomp ('81)	>	>	6 paren	-	?
Woudaap ('81)	>	>	5 paren	-	-
Purperreiger ('81)	=	=	120 paren	0	0
Zwartkopmeeuw ('81)	=	=	9 paren	?	?
Zwarte stern ('85)	>	>	100 paren	-	-
Snor ('84)	>	>	50 paren	-	-
Rietzanger ('81)	=	=	240 paren	-	-
Grote karekiet ('81)	>	>	5 paren	-	-

Vogelrichtlijnsoorten - niet-broedvogels -	Functie	Doelst. omvang	Doelst. Kwaliteit	Doelst. populatie (seizoensmaximum)
Grote zilverreiger ('81/'82)	s	=	=	60
Kolgans ('80/'81)	s	=	=	3.000
Smient ('80/'81)	sf	=	=	3.500
Krakeend ('80/'81)	f	=	=	90

* Habitattypen of -soorten met een complementair doel

** Zie weergave jaartal achter soortnaam.

4.2 Methode onderzoek

Om na te gaan of het optreden van negatieve effecten door de activiteiten genoemd in paragraaf 1.1 al dan niet *met zekerheid* kan worden uitgesloten, is in kaart gebracht wat de instandhoudingdoelstellingen per Natura 2000-gebied zijn (voorgaande paragraaf 4.1). Tevens is de relatie tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden beschreven en is bepaald of er effecten kunnen optreden.

De verstoringsfactoren die mogelijk zijn bij deze activiteiten zijn en die van invloed kunnen zijn op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden zijn:

- ◆ Oppervlakte verlies
- ◆ Verstoring door geluid
- ◆ Optische verstoring
- ◆ Verstoring door mechanische effecten
- ◆ Aantasting door een verandering in stikstofdepositie

Bij de voortoets van het voorgenomen bestemmingsplan voor het gebied Oukoop en Negenviertel (inclusief inrichtingsmaatregelen voor particulier natuurbeheer) zijn de volgende bestaande rapporten geraadpleegd die eerder geschreven werden over de ontwikkeling:

- ◆ Effect beoordeling Natuurboerderij 'Hoeve Steijn' (Watersnip Advies, 2011a)
- ◆ Inrichtingsplan PN Oukoop deel A: Natuurboerderij (Maatschap de Goeij) (Watersnip Advies, 2011b)
- ◆ Transformatie van Polder Oukoop door inzet Particulier Natuurbeheer (Watersnip Advies, 2011c)
- ◆ Beheerplan bijzondere natuurwaarden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein (Provincie Zuid Holland, 2012)

Voor de volledigheid worden in dit hoofdstuk alle effecten beschreven (ook als deze al eerder genoemd zijn in voorgaande rapporten).

De volgende uitgangspunten zijn van belang bij deze voortoets:

- ◆ Eventuele werkzaamheden bij Oukoopsedijk 10 en 19 maken geen onderdeel uit van de effectbeoordeling. Op nummer 10 is geen bedrijf meer gevestigd en de omzetting van een agrarisch complex naar wonen is tijdelijk stilgevallen. De bestemming van Oukoopsedijk 19 is reeds in 2010/2011 veranderd naar wonen via een apart bestemmingsplan. Hier vinden nu geen ontwikkelingen plaats.

4.3 Effecten op Habitattypen

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Voor dit Natura 2000-gebied zijn geen kwalificerende habitattypen aangewezen. Polder Stein is echter recent ingediend bij de Europese commissie als Habitatrictlijngebied. Het aangewezen Glansha-verhoiland is gevoelig voor stikstofdepositie.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Door externe werking kunnen negatieve effecten optreden op het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. De enige effecten die kunnen ontstaan zijn verzuring en vermessing door stikstofdepositie. De habitattypen 'Vochtige heiden', 'Blauwgraslanden' en 'Hoogveenbossen' zijn zeer gevoelig voor vermessing. De overige habitattypen zijn gevoelig voor vermessing, met uitzondering van het habitatype 'Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden', dat niet gevoelig is voor vermessing. 'Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden' en 'Kranswierwateren' zijn wel zeer gevoelig voor verzuring. De overige habitattypen zijn gevoelig voor verzuring, met uitzondering van het habitattypen 'Vochtige heiden' en 'Hoogveenbossen', die niet gevoelig zijn voor verzuring.

De twee agrarische bedrijven aan de Oukoopsedijk 8 en 11 stoppen hun bedrijfsactiviteiten. Totaal neemt, mede hierdoor, het aantal koeien in de polder af (van 361 naar 320). Omdat de bedrijfsvoering en staltype van deze bedrijven gelijk zijn (RAV code A.1.100.1 en A.1.6.1) en ook gelijk blijft (RAV code A.1.100.1), kan worden aangenomen dat ook de totale uitstoot (emissie) van ammoniak afneemt. Op basis van de RAV codes en daarbij behorende uitstoot (Vermeulen et al., 2003) kan berekend worden dat de emissie afneemt (zie ook tabel 1.1). Welke effecten de afname van de emissie heeft op de daadwerkelijke depositie is niet bekend. De huidige bedrijven lijken wat betreft bedrijfsvoering erg op elkaar en liggen op korte afstand van elkaar. De bedrijfsvoering van het nieuwe bedrijf wijzigt niet wat betreft het staltype en komt verder naar het zuiden te liggen, waardoor de afstand tot het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck toeneemt. Ten opzichte van de huidige situatie in het gebied van de Natuurboerderij Hoeve Steijn wordt de bemestingsdruk geëxtensiveerd naar de normen die worden voorgeschreven in de 'regeling Particulier Natuurbeheer' (10 tot 20 ton ruige mest per ha per jaar). De gemiddelde veebezetting binnen de gehele Natuurboerderij wordt één GVE per ha. Omdat de factoren die de depositie beïnvloeden (staltype/ RAV, globale locatie) gelijk blijven kan worden aangenomen dat naast de emissie ook de depositie afneemt.

In Nederland is op veel plaatsen de achtergronddepositie van stikstof al hoog. Een kleine overschrijding van de kritische stikstofwaarde wordt daarom door het bevoegd gezag al gezien als een significant effect.

Omdat het geheel aan veranderingen niet gezien kan worden als 'bestaand gebruik', dient het voorname als nieuwe ontwikkeling getoetst te worden. De exacte wijziging in stikstofdepositie is niet exact bekend voor de Goeij. Significante effecten door een verandering in stikstofdepositie kunnen niet worden uitgesloten op basis van modelberekening. In geval er sprake is van een effect en saldering wordt toegepast is een effect echter met zekerheid uit te sluiten. Er stoppen twee bedrijven waardoor de totale hoeveelheid vee afneemt (zie tabel 1.1). De exacte emissie en depositieverandering van het hele gebied inclusief de saldering wordt verder inzichtelijk gemaakt met een stikstofdepositiemodel in het planMER.

Indien geen significant negatieve effecten als gevolg van een veranderende stikstofdepositie optreden is het bestemmingsplan uitvoerbaar. In het planMER worden effecten als gevolg van stikstofdepositie nader beschouwd.

4.4 Effecten op Habitatrichtlijnsoorten

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Voor dit Natura 2000-gebied zijn geen kwalificerende habitatrichtlijnsoorten aangewezen.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

De effecten die optreden zijn hoofdzakelijk lokaal van aard, door sloop- en bouwwerkzaamheden. Echter, mogelijke effecten die optreden door een veranderende stikstofdepositie in de vorm van verzuring en/of vermisting, hebben op alle soorten met uitzondering van de Noordse woelmuis, een mogelijk effect.

Storingsfactor	Verzuring Vermesting	
	3	4
Bittervoorn	■	■
Gestreepte waterroofkever	■	■
Groenknolorchis	■	■
Kleine modderkruiper	■	■
Meervleermuis	■	■
Noordse woelmuis	■	■
Platte schijfhoren	■	■

Legenda

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- ☒ n.v.t.

Figuur 4.2. Gevoeligheid voor storingsfactoren op kwalificerende habitatsoorten in het gebied (<http://www.synbiosys.alterra.nl>).

Omdat de meeste soorten 'gevoelig' zijn voor vermisting kunnen significant negatieve effecten door een verandering in stikstofdepositie niet worden uitgesloten. In geval er sprake is van een effect en saldering wordt toegepast is een effect echter uit te sluiten. Er stoppen twee bedrijven waardoor de totale hoeveelheid vee afneemt (zie tabel 1.1).

Significant negatieve effecten op habitattypen in dit Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten, als duidelijk sprake is van een netto afname van de stikstofdepositie bij saldering. In het planMER worden effecten als gevolg van stikstofdepositie nader beschouwd.

4.5 Effecten op Vogelrichtlijnsoorten – broedvogels

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Voor dit Natura 2000-gebied zijn geen kwalificerende broedvogels in het kader van de Vogelrichtlijn aangewezen.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, het type ingreep en de soorten die voor het gebied zijn aangewezen, worden negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de meeste soorten niet verwacht. Het mogelijke effect dat optreedt met een externe werking is een veranderende stikstofdepositie. De meeste soorten hebben hun habitat in rietlanden, waardoor negatieve effecten door een mogelijke toename in stikstofdepositie niet worden verwacht. De Zwartkopmeeuw heeft zijn broedhabitat echter op kale graslanden en de Zwarte stern is afhankelijk van krabbenscheervelden. Beide biotopen kunnen worden aangetast door een verandering in stikstofdepositie, bijvoorbeeld door veruiging of door een veranderende waterkwaliteit. Omdat geen toename van stikstofdepositie optreedt, kan dit effect worden uitgesloten. De exacte emissie en depositieverandering van het hele gebied inclusief de saldering kan verder inzichtelijk worden gemaakt met een stikstofdepositiemodel.

Negatieve effecten op broedvogels in dit Natura 2000-gebied zijn met zekerheid uit te sluiten, als duidelijk sprake is van een netto afname van de stikstofdepositie bij saldering. In het planMER worden effecten als gevolg van stikstofdepositie nader beschouwd.

4.6 Effecten op Vogelrichtlijnsoorten – niet-broedvogels

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Het Natuurbeheerplan bijzondere natuurwaarden Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein (Provincie Zuid-Holland, 2012) beschrijft de vier aangewezen niet-broedvogels voor het Natura 2000-gebied. Het Natuurbeheerplan houdt hierbij rekening met de toekomstige ontwikkelingen van de agrarische bedrijfsvoering in het Natura 2000-gebied.

Kleine zwaan

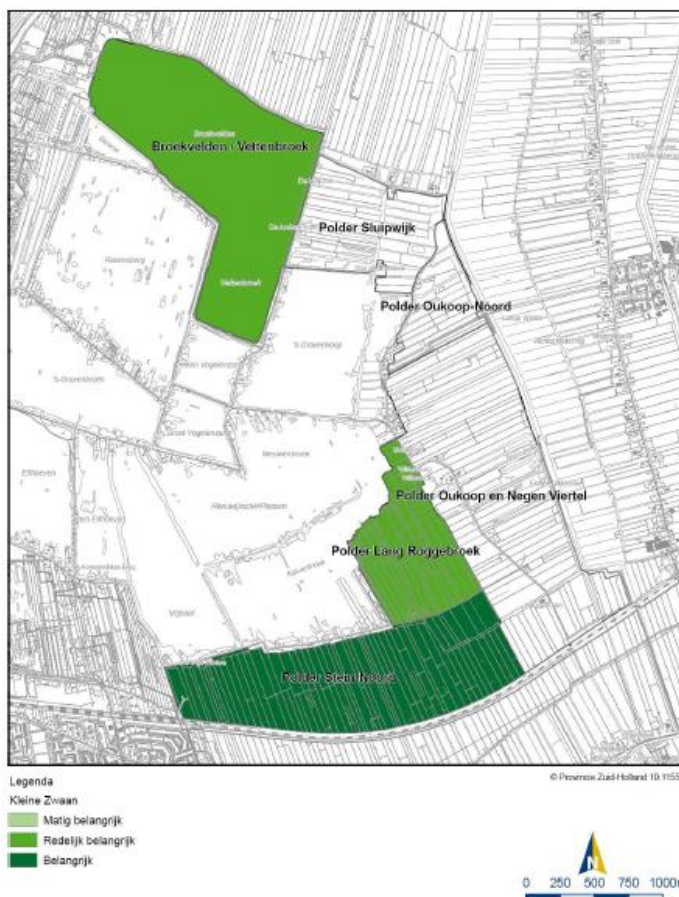
Voor de Kleine zwaan is het gebied belangrijk als zowel slaapgebied als foerageergebied. De meest belangrijke deelgebieden zijn weergegeven in figuur 4.3. Uitgaande van het instandhoudingsdoel van een seizoensgemiddelde van 40 kleine zwanen, is er voldoende foerageergebied in het Natura 2000-gebied aanwezig. Er is 67,9 ha foerageergebied noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de instandhoudingsdoelstelling (Provincie Zuid-Holland, 2012). In totaal is er 374 ha (potentieel) geschikt foerageergebied voor de Kleine zwaan aanwezig (Provincie Zuid-Holland, 2012). Ook in een extreme situatie, waarbij in de helft van het aanwezige geschikt foerageergebied verstoring optreedt blijft er voldoende geschikt foerageergebied beschikbaar. De werkzaamheden op de verschillende percelen worden gefaseerd uitgevoerd, waardoor er ten tijde van de werkzaamheden voldoende geschikt leefgebied aanwezig blijft.

De Kleine zwaan is gevoelig voor verstoringen, die onder andere kunnen optreden door betreding en de aanwezigheid van mensen. Door een toename van het aantal woningen is er mogelijk een toename van verkeer in het gebied. Door het stoppen van de agrarische bedrijfsvoering zal er ook een afname zijn van landbouwverkeer. Ook de aanleg van het landgoedpad kan zorgen voor verstoring. Echter, uit onderzoek blijkt dat de kleine zwanen uit het gebied zich niet bevinden in de directe omge-

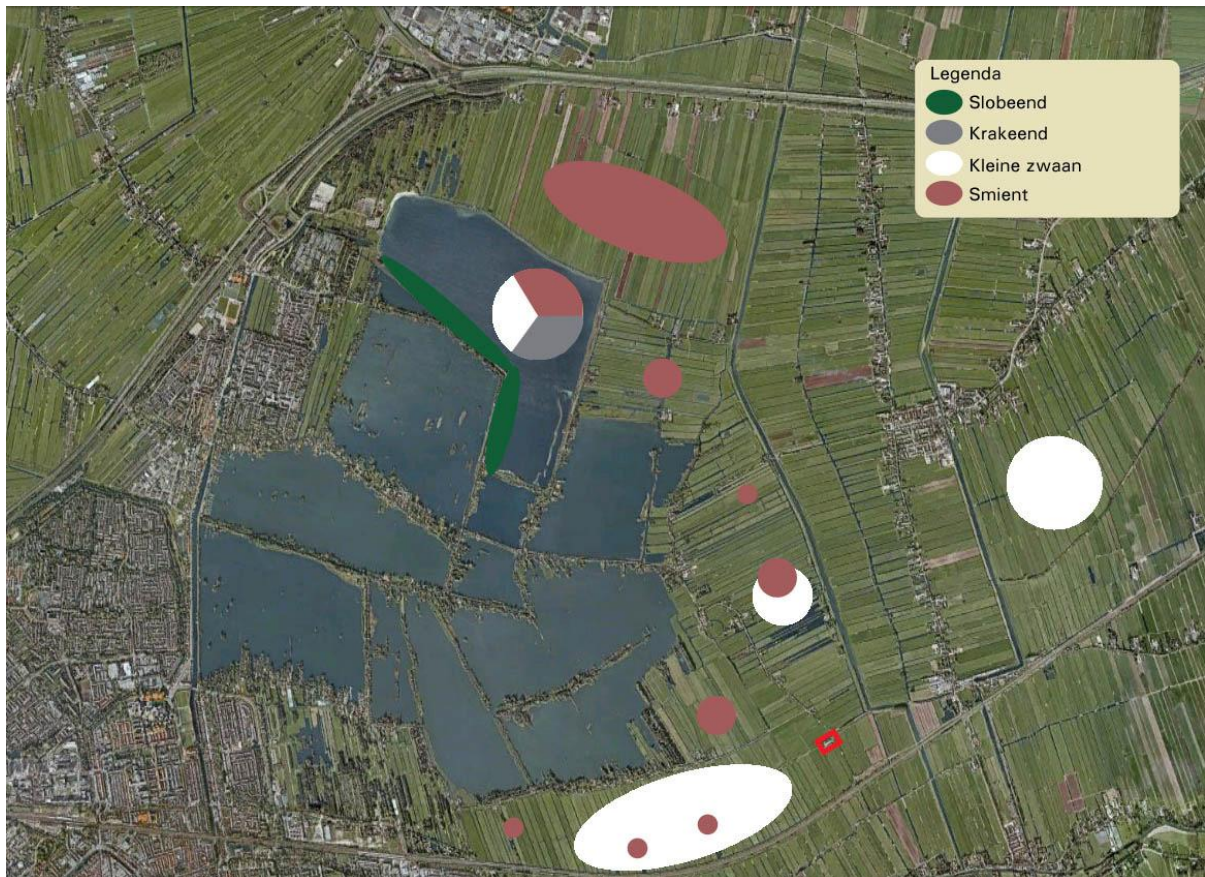
ving van de percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (zie figuur 4.4). Hinder van mogelijke tijdelijke en permanente toename van verkeersbewegingen treedt hierdoor niet op. Ook verstoring door de realisatie van het landgoedpad treedt niet op, aangezien kleine zwanen ook niet in de directe omgeving van het landgoedpad aanwezig zijn (zie figuur 4.4).

Zoals ook in het beheerplan van het Natura 2000-gebied staat beschreven (Provincie Zuid-Holland, 2012), levert de grondgebonden melkveehouderij een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het leefgebied van de Kleine zwaan, door het in stand houden van voedselrijk grasland en het behouden van de openheid van het gebied.

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Kleine zwaan in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein worden met zekerheid uitgesloten.

Figuur 4.3 Ligging belangrijkste deelgebieden voor de Kleine zwaan (Provincie Zuid-Holland, 2012).

Figuur 4.4. Verspreidingsgebied kwalificerende niet-broedvogels Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Watervogelwaarnemingen verzameld door Watersnip-Advies in de periode van 2008-2011.

Smient

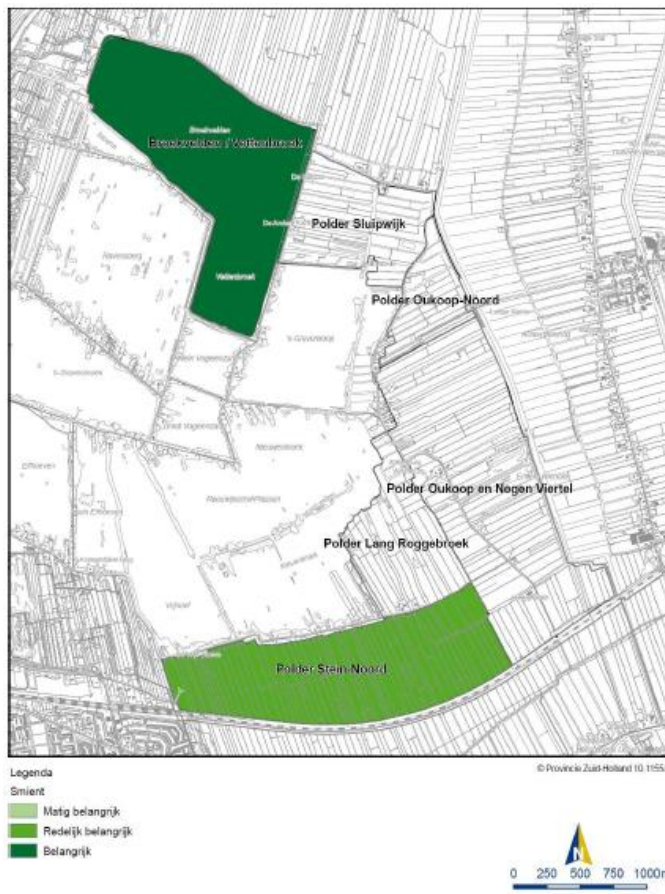
Voor de Smient is het gebied van belang als slaap- en foerageergebied, maar het maakt geen onderdeel uit van de belangrijkste deelgebieden (zie figuur 4.5). Uit berekeningen blijkt dat het gebied zelf onvoldoende draagkracht heeft voor het instandhoudingsdoel van een seizoensgemiddelde van 7.500 smienten. De directe omgeving van het Natura 2000-gebied vangt het tekort aan leefgebied in ruime mate op. Van de effecten die op kunnen treden is de Smient gevoelig voor mechanische effecten. Door een toename van het aantal woningen is er mogelijk een toename aan verkeer in het gebied. Door het stoppen van de agrarische bedrijfsvoering zal er ook een afname zijn van landbouwverkeer. Ook de aanleg van het landgoedpad kan zorgen voor verstoring. Echter, uit veldonderzoek blijkt dat de smienten uit het gebied zich niet bevinden in de directe omgeving van de percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (zie figuur 4.4). Hinder van mogelijke tijdelijke en permanente toename van verkeersbewegingen treedt hierdoor niet op. Ook verstoring door de realisatie van het landgoedpad treedt niet op, aangezien smienten ook niet in de directe omgeving van het landgoedpad aanwezig zijn (zie figuur 4.4).

Zoals ook in het beheerplan van het Natura 2000-gebied staat beschreven (Provincie Zuid-Holland, 2012), levert de grondgebonden melkveehouderij een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het leefgebied van de Smient, door het in stand houden van voedselrijk grasland en het behouden van de openheid van het gebied.

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Smient in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein worden met zekerheid uitgesloten.

Om dezelfde redenen geldt ook dat:

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Smient in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck met zekerheid wordt uitgesloten.

Figuur 4.5. Ligging belangrijkste deelgebieden voor de Smient (Provincie Zuid-Holland, 2012).

Krakeend

Broekvelden/Vettenbroek is voor de krakeend het belangrijkste foerageergebied. Ook Polder Sluipwijk vormt een belangrijk onderdeel van het Natura 2000-gebied voor de Krakeend. Uit veldonderzoek blijkt dat de krakeenden uit het gebied zich niet bevinden in de directe omgeving van de percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (zie figuur 4.4). Ook verstoring door de realisatie van het landgoedpad treedt niet op, aangezien krakeenden ook niet in de directe omgeving van het landgoedpad aanwezig zijn (zie figuur 4.4). Negatieve effecten treden hierdoor niet op. De voorgenomen inrichtingsmaatregelen bij Natuurboerderij Hoeve Steijn leiden tot een verbetering van het biotoop van de Krakeend, door onder andere de verbetering van de kwaliteit van de sloten.

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Krakeend in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein worden met zekerheid uitgesloten.

Slobeend

Het Natura 2000-gebied fungeert als slaap- en foerageergebied van de Slobeend. De plas Broekvelden/Vettenbroek is het belangrijkste foerageergebied in het gebied. De Slobeend rust en foerageert vaak op dezelfde locatie. Ook Polder Stein-noord vormt een belangrijk onderdeel van het Natura 2000-gebied voor de Slobeend. Uit veldonderzoek blijkt dat de slobeenden uit het gebied zich niet bevinden in de directe omgeving van de percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (zie figuur 4.4). Ook verstoring door de realisatie van het landgoedpad treedt niet op, aangezien slobeenden ook niet in de directe omgeving van het landgoedpad aanwezig zijn (zie figuur 4.4). Negatieve effecten treden hierdoor niet op. De voorgenomen inrichtingsmaatregelen bij Natuurboerderij Hoeve Steijn leiden tot een verbetering van het biotoop van de Slobeend, door onder andere de verbetering van de kwaliteit van de sloten.

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Slobeend in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein worden met zekerheid uitgesloten.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen en de Haeck kunnen de overwinterende Grote zilverreiger en Kolgans foerageren in het plangebied. Voor de Krakeend waarvan de foerageerafstand niet groter dan 5 kilometer is, (zie van der Vliet et al., 2011) is Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein te ver weg. Voor de Smient blijkt dat er geen effecten te verwachten zijn (zie figuur 4.4 en tekst daaronder).

Ook voor de Grote zilverreiger en de Kolgans geldt dat de werkzaamheden en de verandering in beheer leiden tot een verbetering van het foerageerbiotoop van de soorten. Telgegevens van waar de belangrijkste foerageergebieden van deze soorten zich bevinden en óf deze zich bevinden nabij de werkzaamheden zijn niet vrij beschikbaar. Op voorhand kunnen negatieve effecten door verstoring (bijvoorbeeld door het landgoedpad) niet met zekerheid worden uitgesloten op basis van goede telgegevens. Er is echter een grote hoeveelheid alternatief foerageergebied voorhanden zowel nabij de Nieuwkoopse plassen en de Haeck als nabij Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en de locatie van de ontwikkelingen vinden plaats op plaatsen die in de huidige situatie een intensief menselijk gebruik kennen en daarom relatief ongeschikt zijn als foerageergebied ten opzichte van de omgeving. Negatieve effecten op deze niet-broedvogels in dit Natura 2000-gebied zijn daarom met zekerheid uit te sluiten.

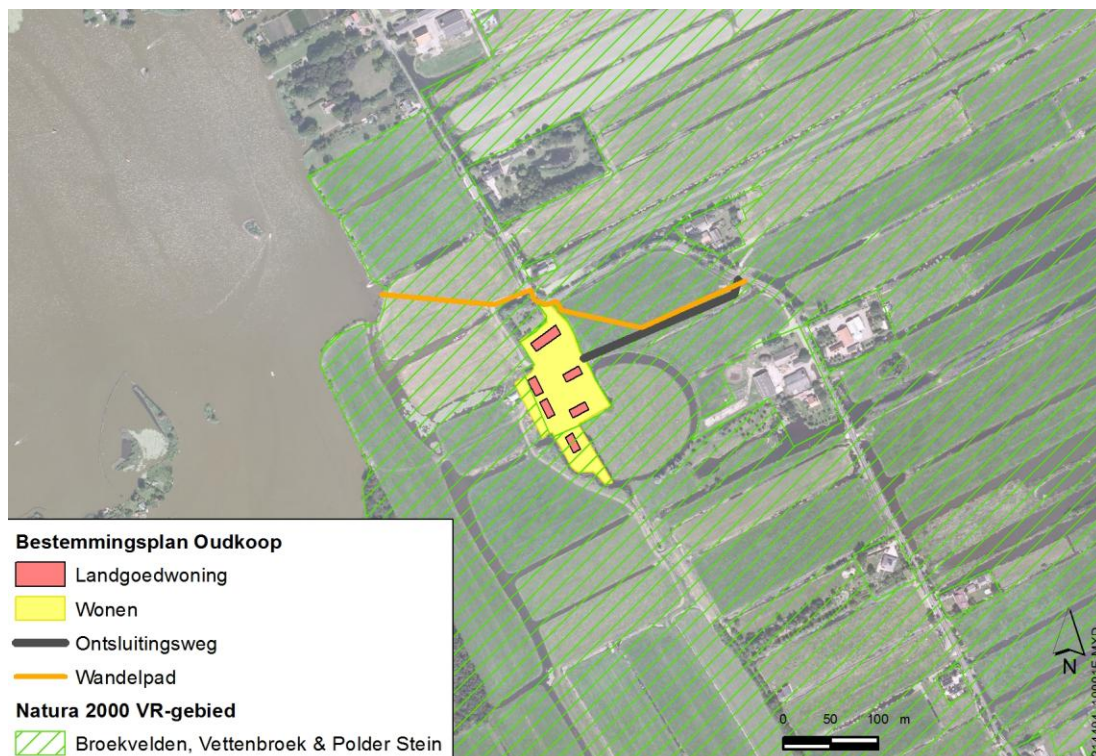
4.7 Oppervlakte verlies in Natura 2000-gebied

De locaties van de in totaal zes nieuwe woningen aan Oukoopsedijk 8 en 11 vallen allen binnen de exclaveringszone van het Natura 2000-gebied, zoals omschreven in de definities van het Aanwijzingsbesluit Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>, bladzijde 7). Op de beschikbare kaarten van het Natura 2000-gebied is de exclavering afwijkend ingetekend (zie figuur 4.6). De tekst in paragraaf 3.3. en 3.4 in het aanwijzingsbesluit is echter leidend waardoor het duidelijk is dat de meest zuidelijke woning buiten het Natura 2000-gebied ligt.

De realisatie van de nieuwe stal van de Goeij (Oukoopsedijk 20) en de aanleg van het landgoedpad en erftoegangspad nabij Oukoopsedijk 8 vindt wel plaats in het Natura 2000-gebied en past dus niet binnen de exclaveringsmodule. In figuur 4.6 is de exclaveringsmodule verbeeld, die ook bij het Beheerplan is opgenomen. Het landgoedpad is nodig om te voldoen aan de voorwaarden uit de provin-

ciale Verordening Ruimte ten aanzien van landgoederen en het landgoed voor 90% open te stellen voor publiek. Het oostelijk deel van dat pad wordt gecombineerd met een nieuwe erftoegangspad tot de nieuwe landgoedwoningen. Die is nodig om de bestaande rijksmonumentale poort en gemeentelijk monumentale boerderij te beschermen en te ontlasten. De noodzaak hiervan is verder onderbouwd in de ruimtelijke onderbouwing (met bijlagen) voor het landgoed, dat is opgenomen is als bijlage 1 van het bestemmingsplan. Als gevolg van de nieuwe stal en de nieuwe paden is er beperkt sprake van oppervlakte verlies van het Natura 2000-gebied. In totaal gaat het om circa 7000 vierkante meter, of 0,7 ha (circa 0,1% van het Vogelrichtlijngebied). Bijna alle ontwikkelingen vinden plaats rond bestaande erven en infrastructuur zodat reeds sprake is van een bestaande verstoring door mensen en activiteiten. Extra oppervlakteverlies door verstoring is alleen aan de orde voor het noordwestelijk deel van het landgoedpad. Overigens is hier ook deels sprake van bestaande verstoring door (landbouw)verkeer van en naar het erf. Als hier een verstoringzone van 142 meter (worst case verstoringafstand o.b.v. kleine zwaan uit Krijgsveld et al. 2008) aan beide zijden van het pad gehanteerd wordt stijgt het oppervlakteverlies tot in totaal 4 ha of circa 0,7% van het Vogelrichtlijngebied. Ondanks een klein verlies aan oppervlakte is er geen sprake van aantasting van de instandhoudingsdoelen van het gebied, omdat de doelsoorten niet in dit gebied foerageren en er veel alternatief gebied voorhanden is. De bouwwerkzaamheden en het aanleggen van de paden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied is vergunningplichtig, wij adviseren de initiatiefnemer in overleg te treden met de provincie Zuid-Holland (Bevoegd gezag). Indien het (extra) verstoringsoppervlakte door het bevoegd gezag te groot wordt bevonden, bestaat ondermeer de mogelijkheid het noordwestelijk deel van het landgoedpad achterwege te laten, waarbij het plan nog steeds voldoet aan de voorwaarden voor een nieuw landgoed. In dat geval is geen sprake van extra verstoringsoppervlakte, zodat de vergunning kan worden verleend.

Omdat de oppervlakteafname beperkt is en alternatief leefgebied aanwezig is, kan de vergunning verkregen worden waardoor het plan uitvoerbaar is.

Figuur 4.6. De rode vlakken geven de invulling van het bestemmingsplan weer. Hierdoor wordt zichtbaar dat het toegangspad en het landgoedpad buiten de exclaveringsmodule liggen. De exacte begrenzing van het erf is onduidelijk in de kaarten van het ministerie. Ook de nieuwe stal van de Goeij ligt buiten de exclaveringsmodule (niet afgebeeld).

4.8 Conclusie en advies

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Natuurbeschermingswet 1998 worden overtreden. Effecten door stikstof op de Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein en Nieuwkoopse plassen & De Haeck kunnen op voorhand worden uitgesloten, mits saldering plaatsvindt met de bedrijven waar agrarische activiteiten beëindigd worden en de afname in het planMER correct onderbouwd wordt.

- ◆ Significant negatieve effecten door stikstofdepositie op habitatoorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck zijn met zekerheid uit te sluiten mits saldering plaatsvindt om effecten door stikstofdepositie te voorkomen.
- ◆ Negatieve effecten door stikstofdepositie op broedvogels in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck zijn met zekerheid uit te sluiten mits saldering plaatsvindt om effecten door stikstofdepositie te voorkomen.
- ◆ Significant negatieve effecten door verstoring op het instandhoudingsdoel voor niet-broedvogels in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en de Nieuwkoopse plassen & De Haeck worden met zekerheid uitgesloten.
- ◆ Significant negatieve effecten door het verlies van 0,7 ha voor de nieuwe stal, landgoedpad en toegangsweg worden met zekerheid uitgesloten, omdat oppervlakteverlies te gering is en niet leidt tot effecten op de doelsoorten. Hiervoor heeft initiatiefnemer een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Er is in voldoende mate zekerheid dat een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden verleend.

5 CONCLUSIES

5.1 Conclusie Flora- en faunawet

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Uit de aanwezige documentatie bij het bestemmingsplan is niet duidelijk hoe de inrichtingsmaatregelen worden getroffen en of daar een ontheffing voor benodigd is dan wel is/wordt aangevraagd.

In het kader van de Flora- en faunawet kunnen tijdelijke effecten tijdens de uitvoering niet worden uitgesloten. Permanente effecten worden uitgesloten, omdat het gebied geschikter wordt voor beschermde soorten. Wij adviseren een nieuwe toetsing in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren als de planning en werkwijze van de uitvoering bekend is. Daarbij moet het voorkomen van beschermde planten, diersoorten en vogels geactualiseerd worden (denk hierbij aan de waterspitsmuis). De gemeente heeft de initiatiefnemer gevraagd deze toetsing uit te voeren voorafgaand aan de aanvraag van de omgevingsvergunning. Omdat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een overtreding van de verbodsartikelen tijdens de uitvoering kan worden voorkomen (door een juiste werkwijze en werkplanning), is het bestemmingsplan in het kader van de Flora- en faunawet uitvoerbaar.

5.2 Conclusie Provinciale beschermde gebieden

De natuurdoelen van het plan komen overeen met de plannen van het bevoegd gezag. Van aantasting van de EHS is geen sprake. Het bestemmingsplan is voor het onderdeel EHS uitvoerbaar.

Belangrijke weidevogelgebieden liggen buiten het plangebied, hiermee hoeft geen rekening te worden gehouden.

5.3 Conclusie en advies Natura 2000

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Natuurbeschermingswet 1998 worden overtreden. Effecten door stikstof op de Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein en Nieuwkoopse plassen & De Haeck kunnen op voorhand worden uitgesloten, mits saldering plaatsvindt met de bedrijven waar agrarische activiteiten beëindigd worden en gebaseerd op een kwantitatieve benadering (hoeveelheid vee).

- ◆ Significant negatieve effecten door stikstofdepositie op habitatsoorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck zijn met zekerheid uit te sluiten mits saldering plaatsvindt om effecten door stikstofdepositie te voorkomen.
- ◆ Negatieve effecten door stikstofdepositie op broedvogels in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck zijn met zekerheid uit te sluiten mits saldering plaatsvindt om effecten door stikstofdepositie te voorkomen.
- ◆ Significant negatieve effecten door verstoring op het instandhoudingsdoel voor niet-broedvogels in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en de Nieuwkoopse plassen & De Haeck worden met zekerheid uitgesloten.
- ◆ Significant negatieve effecten door het verlies van 0,7 ha voor de nieuwe stal, landgoedpad en toegangsweg worden met zekerheid uitgesloten, omdat oppervlakteverlies te gering is en niet leidt tot effecten op de doelsoorten.

6

LITERATUUR

- ♦ Krijgsveld, K.L., R.R. Smits, J. van der Winden 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie
- ♦ Melman, Th.C.P., J.J.H. van den Akker, A.G.M. Schotman, F.G.W.A. Ottburg, H.P.J. Huiskes en M. Kiers. 2011. Natuurboerderij Hoeve Stein van Boeren met natuur naar natuur met boeren. Wageningen. Alterra-rapport 2203.
- ♦ Ministerie EZ (EL&I), 2007. Handreiking bestemmingsplan en natuurwetgeving
- ♦ Ministerie EZ (LNV), Dienst Regelingen, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogel-nesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingrepen
- ♦ Provincie Zuid Holland, 2012. Beheerplan bijzondere natuurwaarden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein.
- ♦ SOVON en CBS (2005). Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. Sovon-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen en Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg.
- ♦ Vermeulen, A.T., P. Domburg, A. Bleeker, 2003. DIAS – Beslismodel Ammoniak en stank voor de Provincie Noord-Brabant. ECN-C--03-044. Eindrapportage en handleiding voor het gebruik
- ♦ Vliet, R. van der ; Heijligers, W. ; Tilborghs, J. 2011. Maximale foerageerafstanden : op een rij gezet voor 97 beschermde vogelsoorten. Toets 2011/4.
- ♦ Watersnip advies, 2011a. Effectbeoordeling Natuurboerderij 'Hoeve Steijn'
- ♦ Watersnip advies, 2011b. Inrichtingsplan PN Oukoop deel A: Natuurboerderij (Maatschap de Goeij).
- ♦ Watersnip advies, 2011c. Transformatie van Polder Oukoop door inzet Particulier Natuurbeheer.